

Nyhedsbrev nr. 1 / 2026

Kære modtagere af GOs Nyhedsbrev.

Nyhedsbrevet vil fremover udkomme en måned tidligere nemlig januar, april, juli og oktober. Det er bedre i forhold til at annoncere vores kommende arrangementer. Vi tilbyder 3 foredrag her i foråret – vi håber, de har jeres interesse.

Normalt afholdes vores arrangementer på Næstved bibliotek med tilmelding via bibliotekets hjemmeside. Vær dog opmærksom på undtagelser, når vi arrangerer foredrag sammen med andre f.eks. DOF (Dansk Oplysnings Forbund), som er tilfældet i marts måned.

Godt nytår!

Forperson Jette Abraham jette.abraham@gmail.com

Næstforperson Ole Nyvang o.nyvang@hotmail.com

Onsdag den 18. februar kl. 19.00-21.00 i Salen på Næstved bibliotek:

Jan Bert Gramsbergen toxikolog og tidligere professor ved SDU.

Emne: Pesticidforbruget og spredning af pesticider ved sprøjtning.

Efter det fine foredrag med Phillippe Grandjean og Stine Søgaard Normann om gift, hvor vi især blev kloge på den stadigt omfattende brug af PFAS trods stoffets meget skadelige virkning på menneskers helbred allerede var en kendsgerning tilbage i 60'erne, vil vi fortsætte i samme spor men med en anden og bredere vinkel på giftproblemerne. PFAS bruges som sagt flittigt bl.a. i sprøjtemidler, men det gør talrige andre skadelige midler også.

Vi er nu så heldige at en anden forsker, der også har arbejdet med emnet, gerne vil dele sin viden med os.

Jan Bert Gramsbergen, som er pensioneret neurotoksikolog og neurobiolog, flyttede til Ærø for at nyde naturen sammen med sin familie. Her blev han meget overrasket over, hvor meget der sprøjtes på markerne og hvor tæt, der sprøjtes til beboelse og institutioner. For at gøre noget ved problemet meldte han sig bl.a. ind i DN, forsøgte sig med borgerforslag og er i øjeblikket i gang med at undersøge, hvor langt sprøjtegifte spredes til omgivelserne ved marksprøjtninger.

En anden bekymring går på, at sprøjtemidlerne, der anvendes, er baseret på toksicitetsdata, som leveres af den agrokemiske industri selv, og de sprøjtemidler, der undersøges for f.eks. i drikkevandet, er de tidligere anvendte "gamle" midler.

Jan Bert Gramsbergen har som sagt forsket indenfor emnet neurotoksikologi og neurobiologi og har derfor også viden om sammenhængen mellem sprøjtegifte og alvorlige sygdomme som Parkinson, Alzheimer, kræft og fertilitetsproblemer. Han undres over, hvordan f.eks. Parkinson anerkendes som erhvervssygdom i andre EU lande og ser med gru til, at udviklingslande nu overtager vestens dyrkningsmetoder med kraftig stigning af ovennævnte sygdomme til følge.

Foredraget er gratis, men man skal tilmelde sig via bibliotekets hjemmeside.

GENERALFORSAMLING **i**

Grøn omstilling, Agenda 21 & Klimarådet i Næstved

Mandag den 9. marts kl. 19-21 på Næstved Bibliotek, Salen

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Kunne du tænke dig at deltage i vores arbejde og stille op til bestyrelsen, er du meget velkommen. Måske kunne du tænke dig i første omgang at være suppleant – det kan man også stille op til. Interessert – send en mail til jette.abraham@gmail.com

Der udsendes en indkaldelse, når tiden nærmer sig.

Stiig Markager, miljøforsker ved Århus universitet.

**Kommer onsdag den 24. marts kl. 19-21 på
Grønnegades kasserne Musikstalden.**

Stiig Markager er forsker og ansat som professor ved Aarhus Universitet og tilknyttet Institut for Bioscience og Arctic Research Centre. Hans fagområde er eutrofiering og planteplankton.

Emne: Vandmiljøet i Danmark

Foredrag om havets tilstand, landskabet og danskerne over 200 år. Havet omkring Danmark lider. Rødspætter og skrubber er væk, ålen er ved at uddø og stenbiderrogns varslings af forårets komme er en fjern erindring.

Tidligere tiders ålegræsenge er forsvundet og erstattet af en mudderbund. I mange fjorde er økosystemet brudt sammen. Farvandene omkring Sydsjælland har det bedre end mange andre steder, men der er stadig massive udfordringer.

Siden ca. år 1900 har vi tilført havet så mange næringsstoffer – fosfor og kvælstof – at havets økosystem er bukket under. Engang, for 50 år siden, var det både spildevand fra byerne og landbrugets udledninger som var problemet. I dag er det landbrugets udledninger af kvælstof som er årsagen. 2/3 af Danmarks areal er dækket af landbrugsjord. Markerne er drænet og vandløbene er lavet om til kanaler, hvis de ikke er lagt i rør. Derfor er naturen på land forarmet og helt ødelagt i havet.

I 2024 blev der indgået en historisk aftale – den grønne trepartsaftale – som for første gang i 6000 år betyder, at vi som danskere stopper med at udvide landbrugsarealet, ruller udviklingen tilbage og giver naturen mere plads. Det giver håb og er et vendepunkt i vores historie, men vil den virke? Og hvad kan de forskellige aktører gøre lokalt?

Dette foredrag arrangeres i samarbejde med DOF (Dansk Oplysnings Forbund).

Foredraget er gratis, men man skal tilmelding via dette link:

Havets tilstand | DOF Næstved Aftenskole

Fugle og pesticider – *en skidt cocktail*

et foredrag af

Henrik Wejdling

tovholder i Dansk Ornitologisk forening.

Mandag den 13. april kl. 19-21 i Salen på Næstved bibliotek.

Der er løbet en del vand i stranden siden Rachel Carson i 1962 skrev sin berømte bog, 'Det Tavs Forår' om fuglesangen, der forstummede i det amerikanske landskab som følge af et stærkt stigende pesticidforbrug. Nu flyder det ikke – som dengang – med døde fugle på markerne. Men ikke desto mindre har et større europæisk og nordamerikansk forskerkollegie kunnet påvise, at både variationen i – og lydtrykket fra – fuglesangen generelt er aftaget i begge verdensdele over de seneste 25 år – simpelthen fordi der er blevet længere mellem sangfuglene. Og det påvirker ifølge de samme forskere vores velbefindende i negativ retning!

I dag er det ikke så meget direkte forgiftning med pesticider, der får fuglene til at gå tilbage, men snarere den mangel på føde i form af insekter og plantefrø, der afledes af vores pesticidforbrug. Aftenens foredragsholder har for at forstå sammenhængene – og ikke mindst for at finde veje ud af pesticidmisbruget – pløjet stabler af litteratur igennem. Det kom der en artikel* ud af i 60-året for Carsons bog, og på foredragsaftenen deler han – med afsæt i helt almindelige fuglearter fra Næstvedegnens nær-natur – beredvilligt ud af sine indsigter og forslag til udveje. Og SKULLE du efterfølgende – fra slut april til slut maj – få lyst til at lade dig begejstre af den fuglesang, vi trods alt stadig kan nyde, vil du kunne slå følge med foredragsholderen på intet mindre end seks ture til Fugleværnsfondens reservat Ravnstrup Sø ved Herlufmagle, hvor netop fuglesangen kommer i centrum.

*) Wejdling, H. (2022) Fugle og pesticider – hvad ved vi, og hvordan kan denne viden bruges? *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* **116** (2022): 121-130 – [ligger frit tilgængelig her](#)

Foredraget er gratis, men man skal tilmelde sig via bibliotekets hjemmeside. (lægges ind på hjemmesiden ca. en måned før arrangementet finder sted)

Husk vores Repaircafé har altid åbent den 1. lørdag i måneden fra 10-14.
Den holder til i Boderne.

Har du noget, der er gået i stykker – elektriske artikler, et par bukser, en dukke, en computer eller lignende, så lad Repaircaféens fixere se på det inden, det smides ud. Det kan måske repareres, og derved spares både CO₂ og penge.

Der er altid kaffe på kanden – og gerne kage til.